KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.1.2023 r.
COM(2023) 53 final

2023/0018 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca DECYZJĘ (UE) 2022/563 w odniesieniu do kwoty pomocy makrofinansowej dla Republiki Mołdawii

{SWD(2023) 25 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W 2022 r. pogorszyły się globalne warunki ekonomiczne. Spotęgowały się też niekorzystne okoliczności, na które powołała się Mołdawia, składając pierwszy wniosek o pomoc makrofinansową w 2022 r. Mołdawia jest dotknięta bezpośrednimi i pośrednimi skutkami wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie. Już wcześniej, od października 2021 r., państwo to borykało się z kryzysem energetycznym Od czasu wybuchu wojny granicę Mołdawii przekroczyło ponad pół miliona osób, a około 90 000 z nich pozostaje na jej terytorium. Wywiera to dodatkową presję na finanse publiczne Mołdawii. Jej ogólna sytuacja makroekonomiczna uległa w związku z tym znacznemu osłabieniu w 2022 r. W 2021 r. odnotowano wyraźne ożywienie gospodarcze po pandemii, ale w pierwszych 9 miesiącach 2022 r. wzrost gospodarczy załamał się i Mołdawia weszła w głęboką recesję. Dysponując tylko niewielkimi buforami, Mołdawia zwróciła się do partnerów międzynarodowych o dodatkową pomoc w celu złagodzenia kryzysu. Proponowane w niniejszym wniosku zwiększenie pomocy makrofinansowej stanowi zatem element szerszej pomocy unijnej i międzynarodowej na rzecz Mołdawii.

Mołdawia wystąpiła o bieżącą operację pomocy makrofinansowej 19 listopada 2021 r. Wnioskowana pomoc makrofinansowa w wysokości 150 mln EUR (w formie pożyczek na korzystnych warunkach i dotacji) została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę 6 kwietnia 2022 r. i weszła w życie 18 lipca 2022 r. Pierwsza płatność nastąpiła 1 sierpnia 2022 r., po spełnieniu przez Mołdawię warunków dotyczących polityki związanych z wypłatą pomocy. W ramach tej bieżącej operacji Mołdawii pozostaje jeszcze do dyspozycji kwota 100 mln EUR (w formie pożyczek na korzystnych warunkach i dotacji), do stycznia 2025 r. Druga wypłata pomocy spodziewana jest w pierwszym kwartale 2023 r.

Zgodnie ze zwykłymi procedurami pomoc makrofinansową udostępniono Mołdawii w powiązaniu z nowym porozumieniem z Międzynarodowym Funduszem Walutowym(MFW), które przyjęto w grudniu 2021 r. i rozszerzono w maju 2022 r. Zwiększone wsparcie MFW w ramach programu Rozszerzonego Mechanizmu Kredytowego / Instrumentu Rozszerzonego Wsparcia Finansowego (ECF/EFR) wynosi 795 mln USD.

Pomimo otrzymywanej obecnie pomocy Mołdawia boryka się nadal z poważnymi wyzwaniami związanymi z trwającym kryzysem energetycznym i skutkami wojny w Ukrainie. Zgodnie z najnowszymi szacunkami MFW z grudnia 2022 r. łączna luka w finansowaniu zewnętrznym Mołdawii na 2023 r. wzrosła o 430 mln EUR (około 3 % jej produktu krajowego brutto (PKB)) w porównaniu z pierwszym przeglądem programu MFW we wrześniu 2022 r. Wzrost ten oznacza, że łączna luka w finansowaniu wyniesie w 2023 r. około 803 mln EUR (5 % PKB). W tym kontekście, uwzględniając zasadę sprawiedliwego podziału obciążenia, Komisja przedkłada Parlamentowi i Radzie wniosek w sprawie zwiększenia bieżącej pomocy makrofinansowej dla Mołdawii o 145 mln EUR, z czego 100 mln EUR w formie pożyczek i 45 mln EUR w formie dotacji.

Dodatkowa pomoc makrofinansowa zostanie wypłacona w dwóch nowych transzach i będzie uzależniona od: (i) spełnienia dodatkowych warunków dotyczących polityki; (ii) poczynienia postępów we wdrażaniu układu o stowarzyszeniu oraz pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (DCFTA) oraz (iii) pozytywnych wyników wdrażania programu MFW. Warunki dotyczące polityki związane z dwiema nowymi transzami będą opierać się na warunkach uzgodnionych w protokole ustaleń w sprawie obecnej pomocy makrofinansowej. Sprawi to, że program będzie bardziej ukierunkowany, oraz zapewni spójność z priorytetami

politycznymi uzgodnionymi pomiędzy UE a Mołdawią, a także z programem rządu Mołdawii. Dodatkowe wsparcie wpisuje się również w pogłębioną relację między UE a Mołdawią po uzyskaniu przez to państwo statusu kraju kandydującego 23 czerwca 2022 r.

Oczekuje się, że realizacja proponowanej operacji będzie przebiegać równolegle z dodatkowym wsparciem UE w ramach operacji budżetowych finansowanym z Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR).

Zgodnie z dokumentem roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu wnioskowi Komisja wzięła pod uwagę ocenę sytuacji politycznej dokonaną przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i uważa, że spełniono polityczne i ekonomiczne warunki wstępne proponowanej operacji pomocy makrofinansowej.

- **Kontekst ogólny**

Rosyjska inwazja na Ukrainę sprawiła, że mołdawska gospodarka, która mierzyła się z narastającym globalnym kryzysem, dodatkowo bardzo ucierpiała. W okresie od stycznia do września 2022 r. gospodarka Mołdawii skurczyła się o 4 %, co wskazuje, że przez cały rok znajdowała się w głębokiej recesji. Jedną z głównych przyczyn tego spadku PKB było zmniejszenie się spożycia w sektorze gospodarstw domowych i inwestycji. Po stronie produkcji silny negatywny wpływ na wzrost gospodarczy miało rolnictwo, w związku z suszą, która panowała w Mołdawii latem 2022 r. W 2022 r. pogłębił się kryzys energetyczny, wywierając dodatkową presję na finanse publiczne Mołdawii. Gwałtowny wzrost cen energii napędzał wysoką inflację i sprawił, że potrzebne były dodatkowe wydatki na dopłaty dla najbardziej wrażliwych odbiorców.

Perspektywy Mołdawii w 2023 r. są wciąż niekorzystne. W dalszym ciągu będzie narażona na skutki wzmożonych ataków zbrojnych Rosji na Ukrainę oraz spowolnienia gospodarczego w całej UE (która jest głównym partnerem handlowym Mołdawii). Według prognozy MFW z listopada 2022 r. stopa wzrostu gospodarczego w 2023 r. wzrośnie jedynie umiarkowanie – do 1,5 %. Do poziomu sprzed kryzysu powróci dopiero w latach 2024–2025.

W 2023 r. spodziewane jest duże wyhamowanie inflacji, ale pozostanie ona dwucyfrowa: będzie wynosić średnio 13,7 %, w porównaniu z 28,5 % w 2022 r. Gwałtowny wzrost cen energii i żywności w 2022 r. spowodował wysoką inflację, która osiągnęła szczytowy poziom 34 % w październiku. W odpowiedzi na silną presję inflacyjną w ubiegłym roku bank centralny podwyższył podstawową stopę procentową trzykrotnie, łącznie o 9 punktów procentowych, do poziomu 21,5 %. Pod koniec roku inflacja zaczęła wyhamowywać, chociaż tylko w umiarkowanym stopniu (do 31 % w listopadzie), w związku z czym bank centralny nieznacznie skorygował w dół bazową stopę procentową, do poziomu 20 %.

Spodziewane jest, że deficyt budżetowy w 2023 r. pozostanie wysoki i wyniesie 6 % PKB, podczas gdy w 2022 r. wynosił 4,2 % PKB. Za to pogłębienie deficytu będą odpowiadać w dużej mierze wyższe wydatki na rzecz najbardziej wrażliwych odbiorców związane z gwałtownym wzrostem cen energii oraz podwyżki wynagrodzeń w sektorze publicznym, które uznano za konieczne w świetle bardzo wysokiej inflacji. Relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB w Mołdawii jest niska w porównaniu z większością innych państw z tego regionu, ale w 2023 r. ma wzrosnąć do 38 % (z poziomu 36 % PKB na koniec 2022 r.). Terminy spłaty około 95 % zagranicznego zadłużenia publicznego Mołdawii zostały wydłużone przez wierzycieli wielostronnych na korzystnych warunkach. Ze względu na wysoką podatność tego kraju na wstrząsy zewnętrzne MFW zmienił jednak rating Mołdawii dotyczący nadmiernego zadłużenia z poziomu niskiego ryzyka do średniego.

Jeżeli chodzi o rachunek zewnętrzny, deficyt obrotów bieżących utrzymuje się na wysokim poziomie – w trzecim kwartale 2022 r. wyniósł 13,7 % PKB, a w 2023 r. ma pozostać na porównywalnym poziomie 11,8 % PKB. Deficyt ten wynika głównie z wysokiego ujemnego salda bilansu handlowego, które w trzecim kwartale 2022 r. wyniosło około 32 % PKB. Wielkość przekazów pieniężnych pozostała natomiast zasadniczo stabilna, na poziomie 14,2 % PKB, chociaż pierwotnie prognozowano znaczny spadek transferów z zagranicy, zwłaszcza z Rosji i Wspólnoty Niepodległych Państw. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) netto wykazały pewną odporność w pierwszym półroczu 2022 r. (głównie dzięki wysokiej reinwestycji zysków przedsiębiorstw). W swojej prognozie z listopada 2022 r. MFW przewiduje jednak gwałtowny spadek BIZ, do 0,4 % PKB dla całego 2022 r., ze względu na niepewność spowodowaną wojną.

Od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę rezerwy walutowe Mołdawii są bardzo niestabilne, co zmuszało bank centralny do poważnych interwencji. Początkowo nastąpił znaczny spadek rezerw walutowych Mołdawii – z poziomu 3,9 mld USD na koniec 2021 r. (czyli kwoty wystarczającej do pokrycia kosztów 5,5 miesiąca importu) do 3,3 mld USD (4,5 miesiąca importu) w kwietniu 2022 r. Główną przyczyną tego spadku było gwałtowne wycofywanie depozytów bankowych. Oprócz tego w pierwszym półroczu 2022 r. kurs leja mołdawskiego w stosunku do dolara amerykańskiego spadł o około 7 %. Wprawdzie pod koniec 2022 r. rezerwy zostały przywrócone do wcześniejszych poziomów, ale nadal zagraża im ryzyko, głównie związane z trwającą wojną w Ukrainie. Bank centralny prognozuje spadek poziomu rezerw na początku 2023 r. – częściowo za sprawą umiarkowanego ożywienia gospodarczego i większego popytu importowego – oraz dalsze wahania na rynku walutowym.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Proponowane zwiększenie pomocy makrofinansowej wesprze zasoby przyznane Mołdawii w ramach bieżącej operacji przyjętej przez Parlament i Radę 6 kwietnia 2022 r. na mocy decyzji (UE) 2022/563 w sprawie udzielenia Mołdawii pomocy makrofinansowej w wysokości 150 mln EUR w formie pożyczek i dotacji. Dodatkowe warunki powiązane ze zwiększoną kwotą pomocy będą opierać się na priorytetach w zakresie reform, które określono w obowiązującym protokole ustaleń, i będą w dalszym ciągu ukierunkowane na zarządzanie finansami publicznymi, praworządność, walkę z korupcją, poprawę klimatu biznesowego oraz promowanie dalszych reform sektora energetycznego.

- **Spójność z innymi politykami UE**

UE i Mołdawia rozwinęły na przestrzeni lat bliskie stosunki polityczne i gospodarcze, które zwieńczyło zawarcie układu o stowarzyszeniu (obejmującego DCFTA). Układ ten został podpisany 27 czerwca 2014 r. i wszedł w życie 1 lipca 2016 r. W programie stowarzyszeniowym UE-Mołdawia określono wykaz priorytetów wspólnych prac. 22 sierpnia 2022 r. przyjęto zaktualizowany program stowarzyszeniowy na lata 2021–2027.

W odpowiedzi na wniosek złożony przez Mołdawię 3 marca 2022 r. UE przyznała Mołdawii status kraju kandydującego 23 czerwca 2022 r., przy założeniu że podjęte zostaną liczne działania, w szczególności w dziedzinie praworządności, reformy systemu wymiaru sprawiedliwości, zwalczania korupcji i praw podstawowych.

Także więzi gospodarcze Mołdawii z UE są dobrze rozwinięte. Największym partnerem handlowym Mołdawii pozostaje UE, na którą przypadało 50 % łącznej wymiany handlowej tego państwa w 2021 r. (ok. 61 % łącznego wywozu i 44 % łącznego przywozu).

Kraje kandydujące i kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa kwalifikują się do pomocy makrofinansowej (o ile spełniają pewne warunki). Zwiększona pomoc makrofinansowa będzie uzupełniać dotacje uruchomione w ramach ISWMR, które zostaną wzmocnione w 2023 r. dodatkowymi środkami w wysokości 55 mln EUR, oraz inne programy UE. Przy okazji zwiększenia pomocy makrofinansowej uzupełnione zostaną również warunki przewidziane w ramach pakietów wsparcia budżetowego wdrażanych obecnie przez UE. Wspierając odpowiednie ramy na potrzeby polityki makroekonomicznej i reform strukturalnych, pomoc makrofinansowa Unii zwiększa wartość dodaną i efektywność ogółu interwencji finansowych UE, m.in. za pośrednictwem innych instrumentów finansowych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowi art. 212 TFUE.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości. Cel przywrócenia krótkoterminowej stabilności makroekonomicznej w Mołdawii nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie przez UE. Głównymi tego przyczynami są ograniczenia budżetowe na szczeblu krajowym oraz konieczność ścisłej koordynacji między darczyńcami celem zmaksymalizowania zakresu i skuteczności pomocy.

• Proporcjonalność

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności. Ogranicza się on do minimum koniecznego do osiągnięcia celu, jakim jest krótkoterminowa stabilność makroekonomiczna, i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

Jak ustaliła Komisja na podstawie szacunków MFW w kontekście instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego, proponowana kwota zwiększonej pomocy makrofinansowej w wysokości 295 mln EUR, włącznie z dotychczasową kwotą, odpowiada 33 % szacowanych potrzeb finansowych Mołdawii w latach 2022–2024, które pozostają do pokrycia. Jest to zgodne ze standardowymi praktykami dotyczącymi podziału obciążenia w ramach operacji pomocy makrofinansowej. Zgodnie z warunkami określonymi w konkluzjach Rady ECOFIN z 8 października 2002 r. w przypadku krajów kandydujących i krajów, z którymi zawarto układ o stowarzyszeniu, górny pułap wynosi 60 %. Proponowana kwota uwzględnia również pomoc zadeklarowaną Mołdawii przez innych darczyńców dwustronnych i wielostronnych.

• Wybór instrumentu

Finansowanie typu *project finance* lub pomoc techniczna nie byłyby odpowiednim ani wystarczającym narzędziem realizacji zakładanych celów makroekonomicznych. Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na złagodzeniu ograniczeń w zakresie finansowania zewnętrznego oraz na wsparciu tworzenia stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Poprzez pomoc w ustanowieniu właściwych ogólnych ram polityki pomoc makrofinansowa może zwiększyć skuteczność działań finansowanych w Mołdawii w ramach innych, bardziej ukierunkowanych instrumentów finansowych UE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST,* KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Pomoc makrofinansowa stanowi integralną część międzynarodowego wsparcia na rzecz stabilizacji gospodarczej Mołdawii. Przygotowując niniejszy wniosek, służby Komisji kontaktowały się z MFW i Bankiem Światowym, które wdrożyły już duże programy finansowania. 12 stycznia 2023 r. Komisja zasięgnęła opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego w składzie zastępców członków, który poparł projekt wniosku. Komisja utrzymywała również regularne kontakty z mołdawskimi władzami.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, w kontekście pakietu pomocy makrofinansowej w związku z pandemią COVID-19 służby Komisji przeprowadziły ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i procedur administracyjnych w Mołdawii. Miało to na celu upewnienie się, czy obowiązujące procedury zarządzania pomocą w ramach programu, w tym pomocą makrofinansową, zapewniają odpowiednie gwarancje. W czerwcu 2020 r. otrzymano sprawozdanie końcowe z oceny operacyjnej przygotowane przez firmę konsultingową. W sprawozdaniu odnotowano, że od czasu ostatniej oceny w 2015 r. osiągnięto wyraźne postępy w zakresie systemów zarządzania finansami publicznymi i innych obiegów środków finansowych. Oceniono w nim pozytywnie status obiegu środków finansowych i procedur w Mołdawii pod kątem planowanej operacji pomocy makrofinansowej. Rozwój sytuacji w tym obszarze będzie w dalszym ciągu uważnie monitorowany, w tym dzięki regularnym sprawozdaniom z postępów w realizacji reform w zarządzaniu finansami publicznymi przedstawianym przez delegaturę Unii w Kiszyniowie.

- **Ocena skutków**

Unijna pomoc makrofinansowa jest nadzwyczajnym instrumentem stosowanym w sytuacjach wyjątkowych, aby zaradzić poważnym trudnościom w zrównoważeniu bilansu płatniczego w państwach niebędących członkiem UE. Ponieważ w sytuacji, która wymaga szybkiej reakcji, działania należy podjąć sprawnie, niniejszy wniosek dotyczący pomocy makrofinansowej jest zwolniony z wymogu przeprowadzenia oceny skutków zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa (SWD(2015) 111 final).

W szerszym kontekście w swoich wnioskach dotyczących pomocy makrofinansowej Komisja wykorzystuje wyniki ocen *ex post* wcześniejszych operacji przeprowadzonych w sąsiedztwie UE. Zwiększona pomoc makrofinansowa oraz powiązany z nią program dostosowań i reform gospodarczych przyczynią się do zaspokojenia krótkoterminowych potrzeb finansowych Mołdawii. Pomoc ta wesprze również realizację działań w ramach polityki służących poprawie średnioterminowej sytuacji bilansu płatniczego i finansów publicznych oraz wzmocnieniu trwałego wzrostu gospodarczego, uzupełniając w ten sposób bieżący program MFW na rzecz Mołdawii. Wspomniane warunki dotyczące polityki powinny odnosić się do niektórych z podstawowych słabości gospodarki i systemu zarządzania gospodarczego w Mołdawii, które zostały zidentyfikowane na przestrzeni lat.

- **Prawa podstawowe**

Kraje kandydujące i kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa kwalifikują się do pomocy makrofinansowej. Warunkiem wstępnym przyznania pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez kwalifikujący się kraj skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.

Wyraźnym pozytywnym sygnałem jest odnowione zaangażowanie na rzecz reform w kluczowych obszarach, takich jak wymiar sprawiedliwości, dobre rządy, praworządność i walka z korupcją, oraz silna wola polityczna mołdawskich władz, które objęły urząd po wyborach w lipcu 2021 r. Władze zobowiązały się do przeprowadzenia tych reform w sposób przejrzysty i zgodny ze standardami UE. Polityczny warunek wstępny, od którego uzależniona jest operacja pomocy makrofinansowej, uznaje się zatem za spełniony.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Planuje się, że proponowana kwota 145 mln EUR zwiększająca bieżącą operację pomocy makrofinansowej na rzecz Mołdawii będzie wypłacona w dwóch równych transzach, które uruchomione zostaną w 2023 r., jeżeli spełnione zostaną określone warunki. Zgodnie z programowaniem finansowym na lata 2022–2024 komponent w postaci dotacji w wysokości 45 mln EUR może zostać sfinansowany z budżetu dostępnego w ramach linii budżetowej 14 20 03 01 „Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej". W przypadku komponentu pożyczkowego w wysokości 100 mln EUR, który wymaga utworzenia rezerwy na gwarancję na działania zewnętrzne na poziomie 9 %, rezerwa ta będzie podlegać programowaniu w ramach ISWMR na łączną kwotę 9 mln EUR (linia budżetowa 14 02 01 70 „ISWMR – Tworzenie rezerw wspólnego funduszu rezerw").

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

UE udostępni Mołdawii kwotę zwiększającą pomoc makrofinansową, wynoszącą łącznie 145 mln EUR. Zostanie ona przekazana w formie pożyczek średnio- i długoterminowych i będzie zawierać komponent w postaci dotacji. Środki te pomogą pokryć potrzeby Mołdawii w zakresie finansowania pozostające do zaspokojenia w 2023 r. Wypłata dwóch dodatkowych transz będzie uzależniona od wdrożenia dodatkowych środków z zakresu polityki.

Pomocą będzie zarządzać Komisja. W odniesieniu do pomocy zastosowanie mają szczegółowe przepisy dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym oraz innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym.

Komisja i władze Mołdawii uzgodniły protokół ustaleń określający środki w zakresie reformy strukturalnej związane z bieżącą operacją pomocy makrofinansowej, w tym harmonogram i kolejność działań. W związku ze zwiększeniem pomocy makrofinansowej podjęte zostaną negocjacje z władzami Mołdawii, aby uzgodnić dodatkowe działania w ramach polityki, które zostaną włączone do obowiązującego protokołu.

Ponadto, zgodnie ze zwyczajową praktyką w przypadku pomocy makrofinansowej, wypłaty środków będą uzależnione między innymi od zadowalających wyników przeglądów przewidzianych w programie MFW, a także od postępów we wdrażaniu układu o stowarzyszeniu między UE a Mołdawią i DCFTA. Komisja będzie ściśle współpracować z władzami w celu monitorowania postępów w realizacji działań w ramach polityki i warunków wstępnych, jak określono powyżej.

2023/0018 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca DECYZJĘ (UE) 2022/563 w odniesieniu do kwoty pomocy makrofinansowej dla Republiki Mołdawii

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) 6 kwietnia 2022 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły decyzję (UE) 2022/563[1] w sprawie udzielenia Mołdawii nowej pomocy makrofinansowej w kwocie 150 mln EUR w formie pożyczek średnioterminowych oraz dotacji. Pomoc makrofinansowa weszła w życie 18 lipca na okres dwóch i pół roku. 1 sierpnia 2022 r., po pomyślnym wdrożeniu wszystkich działań w ramach polityki uzgodnionych z Unią w protokole ustaleń, wypłacono pierwszą transzę w wysokości 50 mln EUR.

(2) Pomoc makrofinansowa została przyjęta równolegle z nowym programem MFW dla Mołdawii z 20 grudnia 2021 r. (Rozszerzony Mechanizm Kredytowy / Instrument Rozszerzonego Wsparcia Finansowego o wartości 564 mln USD). 11 maja 2022 r. MFW przyjął decyzję o podwyższeniu kwoty tego porozumienia finansowego o 267 mln USD w związku z rosnącymi potrzebami finansowymi, które były spowodowane głównie wpływem wojny w Ukrainie na mołdawską gospodarkę. 9 stycznia 2023 r. MFW ogłosił, że Mołdawia pomyślnie zakończyła drugi przegląd programu, co umożliwiło natychmiastową wypłatę kolejnych 27 mln USD w ramach tego porozumienia.

(3) Indykatywna alokacja środków Unii na rzecz Mołdawii w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa wynosiła 518,15 mln EUR na lata 2014–2020 i obejmowała wsparcie budżetowe oraz pomoc techniczną. W jednolitych ramach wsparcia na lata 2014–2017 i 2017–2020 wskazano sektor mający priorytetowe znaczenie dla współpracy z Mołdawią finansowanej z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w poprzednim okresie budżetowym. Priorytety na lata 2021–2027 są określone w nowym wieloletnim programie indykatywnym, który przygotowano w ścisłym porozumieniu ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

(4) Biorąc pod uwagę fakt, że w bilansie płatniczym Mołdawii na 2023 r. utrzymuje się znaczna pozostająca do pokrycia luka w finansowaniu zewnętrznym, przekraczająca zasoby udostępnione przez MFW i inne instytucje wielostronne, konieczne jest

[1] Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/563 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii (Dz.U. L 109 z 8.4.2022, s. 6).

zwiększenie unijnej pomocy makrofinansowej udzielanej Mołdawii zgodnie z decyzją (UE) 2022/563. Zwiększenie tej pomocy w powiązaniu z programem MFW uznaje się w obecnych wyjątkowych okolicznościach za właściwą odpowiedź na wniosek Mołdawii o wsparcie stabilizacji gospodarczej. Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby wsparcie na rzecz stabilizacji gospodarczej i programu reform strukturalnych Mołdawii, ponieważ uzupełniałaby środki udostępnione w ramach porozumienia finansowego z MFW. Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję (UE) 2022/563.

(5) Kwota dodatkowej unijnej pomocy makrofinansowej ustalana jest w oparciu o zaktualizowaną ocenę ilościową pozostających do zaspokojenia potrzeb Mołdawii w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnia jej zdolność do finansowania się z własnych zasobów, w szczególności z rezerw walutowych, którymi dysponuje. Przy ustalaniu kwoty pomocy uwzględnia się spodziewane wkłady finansowe wielostronnych darczyńców, w tym MFW i Banku Światowego, oraz potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążenia między Unią a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego w Mołdawii oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.

(6) Zwiększenie unijnej pomocy makrofinansowej powinno podlegać warunkom dotyczącym polityki gospodarczej, które należy włączyć do obowiązującego protokołu ustaleń, co wymaga jego odpowiedniej zmiany. Oprócz tego szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej zostaną określone w addendum do umowy pożyczki i umowy o udzielenie dotacji, które Komisja i Mołdawia podpisały 22 czerwca 2022 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. W decyzji (UE) 2022/563 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia udostępnia Mołdawii pomoc makrofinansową w maksymalnej kwocie 295 mln EUR (»unijna pomoc makrofinansowa«) w celu wsparcia stabilizacji gospodarczej i programu znaczących reform w Mołdawii. Z tej maksymalnej kwoty nie więcej niż 220 mln EUR udostępnia się w formie pożyczek i nie więcej niż 75 mln EUR udostępnia się w formie dotacji. Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej następuje pod warunkiem zatwierdzenia przez Parlament Europejski i Radę budżetu Unii na odnośny rok. Pomoc przyczynia się do realizacji potrzeb Mołdawii w zakresie bilansu płatniczego określonych w programie MFW.”;

2) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

2. „1. Z zastrzeżeniem warunków, o których mowa w ust. 3, unijna pomoc makrofinansowa jest udostępniana przez Komisję w pięciu transzach, z których każda obejmuje pożyczkę i dotację. Wysokość każdej transzy określa się w zmienionym protokole ustaleń, o którym mowa w art. 2.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wypłata drugiej transzy następuje co do zasady najwcześniej po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pierwszej transzy. Wypłata trzeciej transzy następuje co do zasady najwcześniej po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty drugiej transzy. Wypłata czwartej transzy następuje co do zasady najwcześniej po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty trzeciej transzy. Wypłata piątej transzy następuje co do zasady najwcześniej po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty czwartej transzy.”.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodniczący*

OCEANA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii

1.2. Obszary polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa[2]

Dziedzina polityki: Sprawy gospodarcze i finansowe

Działanie: Międzynarodowe kwestie gospodarcze i finansowe

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**[3]

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

X Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

„Gospodarka służąca ludziom”

„Silniejsza pozycja Europy na świecie”

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

a) wspieranie stabilności makrofinansowej i reform pobudzających wzrost gospodarczy poza UE, w tym przez regularne dialogi gospodarcze z głównymi partnerami i udzielanie pomocy makrofinansowej; oraz

b) wspieranie procesu rozszerzenia i wdrażanie europejskiej polityki rozszerzenia i sąsiedztwa oraz innych priorytetów UE w państwach będących partnerami poprzez przeprowadzanie analizy ekonomicznej oraz udzielanie ocen i doradztwa w zakresie polityki.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

- Przyczynienie się do pokrycia potrzeb Mołdawii w zakresie finansowania zewnętrznego w kontekście znaczącego pogorszenia jej bilansu płatniczego ze względu na wpływ, jaki na mołdawską gospodarkę wywierają rosyjska inwazja na Ukrainę oraz obecny kryzys energetyczny.
- Częściowe zaspokojenie budżetowych potrzeb finansowych partnera.

---

[2] ABM: Activity Based Management – zarządzanie kosztami działań; ABB: Activity Based Budgeting – budżet zadaniowy.

[3] O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

- Wsparcie wysiłków na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zewnętrznej stabilizacji w ramach programu MFW.
- Wsparcie reform strukturalnych mających na celu poprawę ogólnego zarządzania makroekonomicznego, wzmocnienie zarządzania gospodarczego i zwiększenie przejrzystości oraz poprawę warunków sprzyjających trwałemu wzrostowi.

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Władze Mołdawii będą zobowiązane do regularnego składania służbom Komisji sprawozdań dotyczących określonych wskaźników gospodarczych oraz do przedstawienia wyczerpującego sprawozdania dotyczącego spełnienia uzgodnionych warunków dotyczących polityki przed wypłatą wszystkich transz pomocy.

Po dokonanej w czerwcu 2020 r. ocenie operacyjnej obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych w Mołdawii służby Komisji kontynuować będą monitorowanie zarządzania finansami publicznymi. Delegatury UE w państwach będących partnerami będą także składać regularne sprawozdania dotyczące kwestii istotnych z punktu widzenia monitorowania pomocy. Służby Komisji pozostaną w ścisłym kontakcie z MFW oraz Bankiem Światowym, by korzystać z wiedzy, jaką instytucje te dysponują dzięki działalności prowadzonej przez nie w odpowiednim państwie będącym partnerem.

W proponowanej decyzji przewiduje się coroczne sprawozdanie dla Rady i Parlamentu Europejskiego zawierające ocenę wdrożenia przedmiotowej operacji. Pomoc zostanie poddana niezależnej ocenie *ex post* w ciągu dwóch lat po upływie okresu wdrażania.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

Wypłata pomocy będzie uzależniona od spełnienia politycznych warunków wstępnych oraz zadowalających wyników wdrażania programu gospodarczego uzgodnionego przez Mołdawię i MFW. Ponadto Komisja uzgodni z władzami Mołdawii konkretne warunki dotyczące polityki, które należy włączyć do obowiązującego protokołu ustaleń.

Dodatkowa pomoc ma zostać wypłacona w trzech transzach. Oczekuje się, że wypłata pierwszej transzy nastąpi w III kwartale 2023 r., a druga transza może zostać wypłacona w IV kwartale 2023 r., pod warunkiem, że zostaną wdrożone środki z zakresu polityki powiązane z każdą transzą.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Instrument pomocy makrofinansowej opiera się na założeniach politycznych i ma na celu zaspokojenie krótko- i średnioterminowych potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego. W kontekście trwającego kryzysu pomoc makrofinansowa przyczyni

się do umożliwienia władzom wprowadzenia skutecznych działań gospodarczych w odpowiedzi na pogarszającą się pozycję zewnętrzną i rosnące potrzeby fiskalne. Pomoc makrofinansowa przyczyni się również do promowania stabilności makroekonomicznej i politycznej. Operacja ta uzupełni zasoby udostępnione przez międzynarodowe instytucje finansowe, dwustronnych darczyńców i inne instytucje finansowe UE. Dzięki temu przyczyni się do zwiększenia ogólnej skuteczności wsparcia finansowego udzielanego przez społeczność międzynarodową, jak również innej pomocy finansowej UE, w tym operacji wsparcia budżetowego.

Ponieważ program pomocy makrofinansowej zapewnia długoterminowe finansowanie na bardzo korzystnych warunkach, zazwyczaj lepszych niż warunki oferowane przez innych międzynarodowych lub dwustronnych darczyńców, spodziewane jest, że pomoże on rządowi w wykonywaniu budżetu bez odchyleń fiskalnych oraz przyczyni się do stabilności długu.

Oprócz skutków finansowych proponowany program pomocy makrofinansowej wzmocni zaangażowanie rządu w realizację reform i jego dążenie do zacieśnienia stosunków z UE, znajdujące odzwierciedlenie w układzie o stowarzyszeniu, który wszedł w życie w 2016 r., i w statusie kraju kandydującego, który przyznano 23 czerwca 2022 r. Cel ten zostanie osiągnięty między innymi poprzez ustalenie odpowiednich warunków, od których będzie uzależniona wypłata pomocy. W szerszym kontekście program będzie sygnałem, że UE jest gotowa wspierać partnerów z jej wschodniego sąsiedztwa, w tym Mołdawię, w przypadku trudności gospodarczych.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Operacje pomocy makrofinansowej w państwach będących partnerami podlegają ocenie *ex post*. Na podstawie przeprowadzonych dotychczas ocen (zakończonych programów pomocy makrofinansowej) stwierdzono, że operacje pomocy makrofinansowej przyczyniały się do poprawy stabilności zewnętrznej i stabilności makroekonomicznej oraz realizacji reform strukturalnych w państwie będącym partnerem, nawet jeśli ich oddziaływanie jest czasem umiarkowane i pośrednie. W większości przypadków operacje pomocy makrofinansowej miały pozytywny wpływ na bilans płatniczy w państwie będącym partnerem oraz umożliwiły złagodzenie ograniczeń budżetowych. Prowadziły one również do nieznacznie wyższego wzrostu gospodarczego.

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi

W wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 tworzenie rezerw na pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej będzie objęte gwarancją na działania zewnętrzne w ramach globalnego wymiaru Europy (Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej). (Indykatywna) zdolność udzielania pożyczek przewidziana na potrzeby pomocy makrofinansowej jest wystarczająca do pokrycia przedmiotowej operacji, jak również innych operacji pomocy makrofinansowej, które są realizowane.

Możliwe synergie z innymi właściwymi instrumentami

UE jest jednym z głównych darczyńców Mołdawii, wspierając reformy gospodarcze, strukturalne i instytucjonalne, a także społeczeństwo obywatelskie w tym państwie.

Wsparcie finansowe UE dla Mołdawii w latach 2014–2020 wyniosło 518,15 mln EUR (wieloletni program indykatywny na lata 2021–2027, który jest obecnie w przygotowaniu). W tym kontekście niniejsza operacja pomocy makrofinansowej uzupełnia inne unijne działania zewnętrzne lub instrumenty wykorzystywane do wspierania Mołdawii. Jest on również zgodny z nowym instrumentem „Globalny wymiar Europy" (Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej) oraz Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA-III) na lata 2021–2027.

Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na wsparciu tworzenia stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Pomoc makrofinansowa nie stanowi regularnej pomocy finansowej i jest wstrzymywana, gdy tylko sytuacja partnera pod względem finansowania zewnętrznego wraca na ścieżkę równowagi.

Pomoc makrofinansowa uzupełniałaby również interwencje podejmowane przez wspólnotę międzynarodową, w szczególności programy reform i dostosowań wspierane przez MFW i Bank Światowy.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Dzięki wykorzystaniu pożyczek przedmiotowa operacja pomocy makrofinansowej zwiększa skuteczność budżetu UE poprzez efekt dźwigni i stanowi najbardziej oszczędne kosztowo rozwiązanie.

Komisja jest upoważniona do pożyczania środków na rynkach kapitałowych w imieniu zarówno Unii Europejskiej, jak i Euratomu, wykorzystując gwarancję budżetową UE. Celem jest uzyskanie na rynkach najniższego dostępnego oprocentowania pożyczek dzięki najwyższej pozycji kredytowej (rating AAA według agencji Fitch, Moody's i DBRS, AA według agencji S&P, wszystkie z perspektywą stabilną), jaką posiada UE/Euratom, a następnie dalsze pożyczenie tych środków kwalifikującym się pożyczkobiorcom w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej, pomocy dla bilansów płatniczych, pomocy makrofinansowej oraz projektów Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Operacja zaciągnięcia pożyczki i odpowiadająca jej operacja udzielenia pożyczki są realizowane jako operacje równoległe, dzięki czemu dla budżetu UE nie wiążą się one z jakimkolwiek ryzykiem stopy procentowej ani ryzykiem walutowym. Cel polegający na pozyskaniu środków finansowych po najlepszych dostępnych stopach dla operacji zaciągania i udzielania pożyczek został osiągnięty, ponieważ stopy te odpowiadają stopom uzyskanym przez instytucje partnerskie (EBI, europejski mechanizm stabilizacji finansowej i EMS).

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

X Ograniczony czas trwania

– ☐ Okres trwania od 2022 r. do 2024 r.

– ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od 2022 r. do 2024 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2022 r. do 2025 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ **Nieograniczony czas trwania**

– Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,

– po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania[4]

X Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

– **X** w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

– ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

– ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

– ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

– ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

– ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

– ☐ organom prawa publicznego;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

– *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

[4] Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszej decyzji, będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję z siedziby głównej oraz przy wsparciu delegatur Unii.

Niniejsza pomoc ma charakter makroekonomiczny i została dostosowana do programu wspieranego przez MFW. Monitorowanie działań przez służby Komisji będzie prowadzone na podstawie postępów w realizacji porozumienia z MFW oraz konkretnych środków reform, które zostaną uzgodnione z władzami partnerów w protokole ustaleń, z częstotliwością, która odpowiada liczbie transz (zob. również pkt 1.4.4).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszej decyzji, będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję z siedziby głównej oraz przy wsparciu delegatur Unii.

Wypłaty pomocy makrofinansowej są uzależnione od pozytywnych wyników przeglądu i od spełnienia warunków powiązanych z każdą operacją. Wdrażanie warunków jest szczegółowo monitorowane przez Komisję w ścisłej koordynacji z delegaturami Unii.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Zidentyfikowane ryzyko

Z proponowanymi operacjami pomocy makrofinansowej wiąże się ryzyko o charakterze powierniczym, ryzyko związane z prowadzoną polityką gospodarczą, a także ogólne ryzyko polityczne.

Istnieje ryzyko, że pomoc makrofinansowa zostanie wykorzystana w nieuczciwy sposób. Ponieważ pomoc makrofinansowa nie jest przeznaczona na konkretne wydatki (w przeciwieństwie np. do finansowania typu *project finance*), ryzyko to jest powiązane z takimi czynnikami jak ogólna jakość systemów zarządzania w banku centralnym i Ministerstwie Finansów partnera, procedury administracyjne, funkcje kontroli i nadzoru, bezpieczeństwo systemów IT oraz odpowiednie możliwości w zakresie kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Kolejne ryzyko wiąże się z faktem, że partner może nie być w stanie obsługiwać swoich zobowiązań finansowych wobec UE wynikających z pożyczek w ramach proponowanej pomocy makrofinansowej (ryzyko niewykonania zobowiązania / ryzyko kredytowe), co na przykład mogłoby być spowodowane dodatkowym znaczącym pogorszeniem się bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej w tym państwie będącym partnerem.

Wewnętrzne systemy kontroli

Pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

Ex ante: Przeprowadzona przez Komisję ocena systemu zarządzania i kontroli w kraju korzystającym. W przypadku każdego kraju korzystającego Komisja przeprowadza *ex ante* ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i środowiska kontroli, korzystając w razie potrzeby ze wsparcia technicznego konsultantów. W celu zapewnienia rozsądnego poziomu pewności w zakresie należytego zarządzania finansami przeprowadzane są analizy procedur księgowych, podziału obowiązków oraz wewnętrzny/zewnętrzny audyt banku centralnego i Ministerstwa Finansów. W przypadku stwierdzenia niedociągnięć są one uwzględniane przy określeniu warunków, które muszą zostać wdrożone przed wypłatą pomocy. W razie potrzeby wprowadza się również szczegółowe ustalenia dotyczące płatności (np. wyodrębnione rachunki).

Podczas realizacji: Kontrola przez Komisję okresowych deklaracji partnera. Płatność podlega (1) monitorowaniu przez pracowników DG ECFIN, w ścisłej koordynacji z delegaturami UE i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami, takimi jak MFW, wdrożenia uzgodnionych warunków, oraz (2) normalnym procedurom kontroli przewidzianym w ramach obiegu środków finansowych (model 2) stosowanym w DG ECFIN, w tym sprawdzeniu przez jednostkę finansową spełnienia warunków związanych z wypłatą pomocy. Wypłata w ramach operacji pomocy makrofinansowej może podlegać dodatkowym niezależnym weryfikacjom *ex post* (kontrolom dokumentacji lub kontrolom na miejscu) przeprowadzanym przez zespół ds. kontroli *ex post* z danej DG. Takie weryfikacje mogą również zostać przeprowadzone na wniosek właściwego subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego. W razie potrzeby można dokonać wstrzymania i zawieszenia płatności, korekt finansowych (wprowadzanych przez Komisję) i odzyskania środków (dotychczas nie dokonywano takich działań). Działania te są wyraźnie przewidziane w umowach w sprawie finansowania podpisanych z partnerami.

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Dzięki istniejącym systemom kontroli, takim jak oceny operacyjne *ex ante* lub oceny *ex post*, faktyczny poziom błędu w przypadku płatności w ramach pomocy makrofinansowej wyniósł 0 %. Nie są znane przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub niezgodnych z prawem działań. Operacje pomocy makrofinansowej mają jasną logikę interwencji, która umożliwia Komisji ocenę ich skutków. Kontrole te umożliwiają potwierdzenie pewności oraz realizację celów i priorytetów politycznych.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Aby ograniczyć ryzyko nieuczciwego wykorzystania, zostały i zostaną podjęte następujące działania:

Po pierwsze, umowa pożyczki zawiera szereg postanowień dotyczących kontroli, zapobiegania nadużyciom finansowym, audytów oraz odzyskania środków

w przypadku nadużyć finansowych lub korupcji. Przewiduje się ponadto, że pomoc będzie podlegać konkretnym warunkom dotyczącym polityki, w tym warunkom w dziedzinie zarządzania finansami publicznymi, w celu zwiększenia efektywności, przejrzystości i rozliczalności. Kwota pomocy zostanie wpłacona na specjalne konto banku centralnego partnera.

Ponadto, zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, służby Komisji Europejskiej przeprowadziły ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i procedur administracyjnych w Mołdawii, by upewnić się, że obowiązujące procedury zarządzania pomocą, w tym pomocą makrofinansową, zapewniają odpowiednie gwarancje. Ocenę tą przeprowadzono w 2020 r. i obejmowała ona takie obszary jak: przygotowywanie i wykonanie budżetu, publiczna wewnętrzna kontrola finansowa, audyt wewnętrzny i zewnętrzny, zamówienia publiczne, środki pieniężne i zarządzanie długiem publicznym, a także niezależność banku centralnego. Rozwój sytuacji w tym obszarze będzie w dalszym ciągu uważnie monitorowany przez delegaturę Unii w odpowiednim państwie będącym partnerem. Komisja wykorzystuje także operacje wsparcia budżetowego, aby pomóc władzom odpowiedniego państwa będącego partnerem w poprawie systemów zarządzania finansami publicznymi, przy czym działania te są również intensywnie wspierane przez innych darczyńców.

Ponadto pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.[5]	państw EFTA[6]	krajów kandydujących[7]	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	14.02.01.70.06 [Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej – gwarancja na działania zewnętrzne]	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
	14.20.03.01 [Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej]	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe - Nie dotyczy

5 Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane.
6 EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.
7 Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

– **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	6	**Dział 6 – „Sąsiedztwo i świat”**

Dyrekcja Generalna: DG ECFIN			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**OGÓŁEM**
○ Środki operacyjne								
Linia budżetowa[8] 14.02.01.70.06 [Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej – gwarancja na działania zewnętrzne]	Środki na zobowiązania	(1a)		10,8	9			**19,8**
	Środki na płatności	(2a)		10,8	9			**19,8**
Linia budżetowa 14.20.03.01 [Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej]	Środki na zobowiązania	(1b)		30	45			**75**
	Środki na płatności	(2b)		20	55			**75**
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy[9]								
Linia budżetowa 14.20.03.01		(3)					0,15	**0,15**

[8] Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową.

[9] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej ECFIN	Środki na zobowiązania	=1a+1b +3		40,8	54		0,15	**94,95**
	Środki na płatności	=2a+2b +3		30,8	64		0,15	**94,95**
○ OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)		40,8	54			**94,8**
	Środki na płatności	(5)		30,8	64			**94,8**
○ OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)					0,15	**0,15**
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 6 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4 + 6		40,8	54		0,15	**94,95**
	Środki na płatności	=5 + 6		30,8	64		0,15	**94,95**

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część:
(w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku))

Dział wieloletnich ram finansowych	7	**Dział 7 – „Europejska administracja publiczna”**

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

Dyrekcja Generalna: DG ECFIN			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**OGÓŁEM**
Zasoby Ludzkie			0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Pozostałe wydatki administracyjne				0,020	0,020			**0,040**
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	Środki		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**
	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**OGÓŁEM**
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązani	=4 + 6	0,034	40,864	54,064	0,011	0,161	**95,134**

na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	a							
	Środki na płatności	=5 + 6	0,034	30,864	64,064	0,011	0,161	**95,134**

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ⇩		Rok **2021**		Rok **2022**		Rok **2023**		Rok **2024**		Rok **2025**		**OGÓŁEM**	
	Rodzaj[10]	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1[11]													
- Produkt 1	Wypłaty dotacji			1	20	2	55					3	75
- Produkt 2	Tworzenie rezerw na gwarancję na działania zewnętrzne			3	10,8	2	9					5	19,8
- Produkt 3	Ocena *ex post*									1	0,15	1	0,15
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95
KOSZT OGÓŁEM		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95

[10] Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

[11] Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) …”.

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

– **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**OGÓŁEM**
DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie	0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Pozostałe wydatki administracyjne		0,020	0,020			**0,040**
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

Poza DZIAŁEM 7[12] wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie						
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym						
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych						

OGÓŁEM	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej.

[12] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

– **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:**

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

		Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**
	O Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)					
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (w delegaturach)						
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)						
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)						
Inna linia budżetowa (określić)						
	O Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)[13]					
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)		0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)						
XX 01 xx **yy zz** [14]	- w centrali					
	- w delegaturach					
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)						
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)						
Inna linia budżetowa (określić)						
OGÓŁEM		**0,300**	**0,600**	**0,350**	**0,020**	**0,200**

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Dyrektor Dyrekcji D: Nadzorowanie operacji i zarządzanie nią, konsultacje z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacje z władzami Mołdawii dotyczące protokołu ustaleń, sprawozdania z przeglądu, prowadzenie misji oraz ocena postępów w zakresie spełniania warunków. Kierownik działu/zastępca kierownika działu Dyrekcji D: Wspieranie dyrektora w zakresie zarządzania operacją, konsultacji z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacji z władzami Mołdawii dotyczących protokołu ustaleń i umowy pożyczki (wraz z DG ds. Budżetu), weryfikacji sprawozdań oraz oceny postępów w zakresie wypełniania warunków.

[13] CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

[14] W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA").

	DG ds. Budżetu (działy E1 i E3 pod nadzorem dyrektora): Przygotowanie umowy pożyczki, negocjowanie jej z władzami Mołdawii, przedłożenie jej do zatwierdzenia przez właściwe służby Komisji i podpisania przez obie strony. Działania następcze po wejściu w życie umowy pożyczki. Przygotowanie decyzji Komisji w sprawie transakcji zaciągania pożyczek, działania następcze po złożeniu wniosku(-ów) dotyczącego(-ych) finansowania, wybór banków, przygotowanie i realizacja transakcji finansowania i wypłat środków finansowania dla Mołdawii. Prowadzenie działań administracyjnych związanych ze spłatą pożyczki(-ek). Przygotowywanie odpowiednich sprawozdań z tych działań.
Personel zewnętrzny	Ekonomiści, sektor pomocy makrofinansowej (Dyrekcja D): Przygotowywanie decyzji i protokołu ustaleń, konsultacje z władzami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, odbywanie podróży służbowych w celu dokonywania przeglądów, przygotowywanie sprawozdań służb Komisji oraz procedur Komisji związanych z zarządzaniem pomocą, konsultacje z ekspertami zewnętrznymi dotyczące oceny operacyjnej i oceny *ex post*.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

– **X może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).**

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

– **X nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich**

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

– **X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.**